www.svoboda-news.com

UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
OCT 31 1921

Published and distributed under permit (No. 761), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. — Число 253. — Джерзи Сити, Н. Дж., субота, 29. жовтня, 1921.

VOL. XXIX. — No. 253. — Jersey City, N. J., Saturday, October 29, 1921. — THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ЮНІЇ ВІДКЛИКУЮТЬ ЗЕЛІЗНИЧИЙ СТРАЙК

ШІКАГО, 27. жовтня. — Виконавчі урядники „пятьох великих зелізничих юній" постановили відкликати страйк зелізничих робітників, що був заповіджений на 30. жовтня.

Таку постанову приняли головні урядники „пятьох великих зелізничих юній" на своїй нараді, яку вони відбули тут вчора після конференції, скликаної Зелізничою Робітничою Радою Злучених Держав. Після того, як зелізничі зарядчики розїхалися домів та осталися лише самі представники робітничих юній, Зелізнича Рада відбула з ними ще одну конференцію. На ній Гупер, один з так званої публичної групи, котрого загалом уважали за речника президента Гардинга в справі зелізничого страйку, доклав усіх зусиль, щоби наклонити провідників юній відкликати страйк. Головним аргументом в його руках являлася заява Зелізничої Робітничої Ради, в котрій запевнялося робітників на зелізницях, що Зелізнича Робітнича Рада не буде брати під розвагу ні одного домагання дальшої знижки робітничої заплати, якби таке було поставлене, так довго, аж вона не поріщить наперед домагання зелізниць змінити правила праці. В довгій промові до юнійних провідників Гупер представляв їм користи сеї заяви і переконував, що заява усуває головні побоювання, що довели зелізничих робітників до голосовання за страйком. Після своєї промови він оставив юнійним урядникам заяву Ради і відійшов.

Промова видимо зробила своє враження. До того межи самими юнійними провідниками виступали декотрі за відкликанням страйку. Передовсім за сим побивався Лі, предсідатель юнії зелізничих трейменів. Немалий вплив на них мав також Волтер Мекменмент, член Зелізничої Ради з групи робітничої. Остаточно по довших нарадах провідники рішили відкликати заповіджений на 30. жовтня зелізничий страйк. Сталося се о пів до дванайцятої години в ночи. Завтра рано юнійні провідники вишлють відповідні телеґрами до предсідателів центральних юній, а сі вишлють телеґрами до предсідателів місцевих юній, а ті передадуть зарядженне членам юній.

НЮЙОРСЬКІ КРАВЕЦЬКІ БОСИ ПРОВОКУЮТЬ КРАВЕЦЬКУ ЮНІЮ

НЮ ЙОРК, 27. жовтня. — Вчора відбувалися наради юнії жіночих кравців, на котрих радили над тим, як боронитися перед заповідженим кравецькими босами привернеммєм заплати від штуки. Рівночасно кравецькі підприємці відбули свої наради, на котрих уложили заяву, в котрій визивають кравецьких робітників, починати страйк, заявляючи, що вони сього страйку не бояться, бо се буде дуже непопулярний страйк. Проти сеї заяви юнія видала свою заяву, в котрій привернемне заплати від штуки пятнується острими словами; межи иншим кажеться, що заведенне заплати від штуки в кравецькім промислі значить тільки, що завернутися назад до давної „системи витягання поту" („свет щап" називається домашний промисл, але не на продаж на ринку, але для гуртового замовника).

ДИНАМІТОВИЙ ВИБУХ У МАЙНІ.

ПИТСБУРҐ, Канзас, 27. жовтня. — В копальні, званій Ґрей Вулф Майн, коло Грос, Канзас, случився в ночи, на коротко перед півночею, вибух динаміту.

Динаміт вибух в двох місцях і знищив вхід до майни так, що праця в майні буде перервана на кілька днів.

Поліція зараз почала слідство в справі вибуху. В ґазетах появилися вістки, що буцімто вибух має щось спільного зі страйкарами. Кажуть, що до майни прийшло по полудни кількох страйкуючих майнерів і спиталося, чому в ній працюється. На се робітники мали їм відповісти: „Бо ми хочемо їсти." Шериф вивідується імена робітників, що приходили до майни.

СХІДНО-СИБІРСЬКА РЕПУБЛИКА ПРИШЛЕ ДЕЛЕҐАЦІЮ НА ВАШІНҐТОНСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ВАШІНҐТОН, 27. жовтня. — Далеко-східна Република (Східна Сибір) вишле на вашінґтонську конференцію в справі зменчення оруження свою делеґацію, котрої обовязком буде приглядатися нарадам конференції в справі Далекого Сходу і поробити відповідні представлення конференції, якби сього вимагали інтереси Сибірі.

Представники далеко-східної републики уже просили американський уряд о візоване їх пашпортів. Американський уряд обіцяв дати віза, хоч представники сеї републики не будуть мати офіціяльного становища на конференції.

ЖИДИ БУДУТЬ ВІДКЛИКАТИСЯ ДО ВАШІНҐТОНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

СИНСИНАТІ, Огайо, 27. жовтня. — Жиди сього міста почали серед Жидів усього світу рух за тим, щоби Жиди предложили наближаючійся конференції для зменчення зоружень у Вашінґтоні свої домагання національної рівности. В Синсинаті відбулися нині наради виконавчого комітету Союза Жидівських Громад, і сей постановив вибрати визначних в Злучених Державах Жидів, щоби вони представили відповідні домагання вашінґтонській конференції. Предсідатель комітету має вистаратися у секретаря Гюза о послухання перед конференцією.

ВІДГУКИ ПОЧТОВОГО РАБУНКУ В НЮ ЙОРКУ.

По обчисленню вартости почтових посилок, скрадених з почтового воза, що був колиськтут нападений в Ню Йорку, показалося, що вартість усіх зрабованих посилок може винесе коло трох міліонів долярів. Кілька нюйоркських банків уже зголосило свої претенсії, які разом виносять понад два міліони долярів.

Почтові власти пригоголосили 15,000 долярів надгороди тому, що потрафить розслідити злочинців або довести до арештовання котрого з них. З огляду на те, що тепер показалося, що сума зрабована є богато більша, як здавалося зпочатку, почта думає підвисшити нагороду.

ВОРОЖАТЬ, ЩО ЧОЛОВІК ПОТРАФИТЬ ПРОДОВЖИТИ ЖИТТЄ.

Кількох бесідників виступало на відбуваючійся тепер в Шікаґо конвенції асекураційних компаній взаїмного обезпечення з доказами, що чоловік в будуччині потрафить значно продовжити своє життє. Недавно тому англійський письменник Бернард Шо виступив з пророцтвом, що колись люди будуть жити по 300 літ. Кількох людий на конвенції в Шікаґо ручило, що се зовсім не фантазія, але можливість, один бесідник доказував, що люди уже потрафили продовжити своє життє, бо тепер пересічне життє чоловіка довше о 10 літ як воно було 50 літ тому назад. Коли у відповідь на його бесіду зібрані на галі, почали сміятися, бесідник відповів: „Як я був хлопцем, ми звичайно сміялися над тим, що сказав, що чоловік потрафить колись літати. А прецінь се вже нині осягнено". Він говорив далі про одного Американця з Мессечузетс, що дожив віку 165 літ.

МІЖНАРОДНЯ ВИСТАВА В ЖЕНЕВІ.

Дня 15-го жовтня с. р. відкривається в Женеві міжнародняя вистава, в якій має взяти участь Українсько-Швайцарська Торговельна Комора. Сим представляється добра нагода всім Українцям, які малиб готові національні вироби (вишивки, цяцьки, перлові, різьбяні, гончарні і т. п. роботи) проати сі вироби по цінам швайцарського ринку. Пересилку експонатів до Женеви з дорученням Українсько-Швайцарської Торговельної Комори організує п. К. Чайка. Експонати приймаються до 5-го жовтня 1921 р. включно в помешканню У. Ч. Х. Відень, І. Біберстаф 26/7, від 10 — 1 години щодня, за виключенням неділь. За цілість експонатів відповідальна Українсько-Швайцарська Торговельна Комора. Більші колекції експонатів можна посилати прости до Українсько-Швайцарської Торговельної Комори: Дженеве, 18 Рюі до Марце.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

РАБУНОК ПОЇЗДУ В МЕКСИКО.

З Мексико доносять, що недалеко від міста Атапосальо, передмістя міста Мексика, банда розбійників напала на поїзд, забила шість осіб, обрабувала всіх пасажирів з яких 200.000 та пропала без сліду на автомобілях. Убиті люди се жовніри, вислані урядом до стереження дорогих річий, пересиланих урядом. Коли розбійники напали на поїзд, вони почали стріляти; розбишаки відповідали і вбили 6 жовнірів. Військові власти зараз вислали відділ жовнірів слідом за розбишаками. Розбій случився майже в самій столиці; поїзд лиш що виїхав з міста, як на нього напали розбійники.

ПОЛЬСЬКІ РОЗБИШАЦТВА У ГАЛИЧИНІ.

Наслідком сього, що польські власти безпеченства у Східній Галичині турбуються тільки про се, якби гнобити та дратувати українське населенне арештами та переслідуваннями, а про справжню безпечність та порядок в краю ані думають, розвинувся в краю просто застрашаючий бандитизм. І так узброєні бандити напали в Тишовниці пов. Сколе на селянина Івана Кущишина, що повернув з Америки та ограбили його з усіх грошей. В Серафинцях пов. Городенка ограбили бандити й убили селянина Войтіховського, в Рогатині вбили селянина М. Взорека, а його господарство вирабували. В повітах: Добромиль, Ярослав, Перемишль, Гусятин ведуть розбишацьку роботу добре зорґанізовані банди, які чваняться „перетрушуванням" як своєю спеціяльністю. Нещасне населенне хапається в своїй розпуці кривавої самопомочи та лінчу як одинокого ратунку. бо знає, що власти прного не подбають. Польським шефам поліції в роді пана Райлендера далеко вигідніще продукуватися в бюрі перед переслухуваними Українцями сатрапськими манірами та великопанським викрикуванням, як робити лад там, де трбеа.

МІЛІТАРНА ДИКТАТУРА У БЕСАРАБІЇ.

Черновецький „Волварте" доносить з Букарешту, що румунський уряд настановив на Бесарабію найвищу військову команду, яка має бути в тісному контакті з міністерством війни та президентом міністрів. Завданням її завести спокій та лад в краю, бо дотеперішні способи не могли цього доконати. Військовим диктатором став генерал Поповічі,якому передано всю військову та цивільну владу у Бесарабії.

ТРЕТИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ І ГОЛОД В РОСІЇ

Із певного жерела подають, що виконавчий комітет третього інтернаціоналу, післав 1. серпня таємний припис, в бюро західно-европейського секретаріяту пропаґанди за № 56732 —473, в котрім указує на необхідність використи аґітацію, в питанню допомоги голодуючим в Росії, в цілях пропаґанди революції. В сьому му приписі вказується на те, що революційне запалення пролетаріяту на заході впало і що в настроях робітників зробилася велика зміна і замість ентузіязму і підвищеного настрою прийшла апатія і втома. Пролетаріяту заходу належить показати свою революційність, беручи участь в організації голодуючим в Росії.

Центральний виконавчий комітет третього інтернаціоналу пропонує робітникам і всім працьовникам, в один і той-же день, виступити по всіх центрах держав заходу з протестом і енерґійно вимагати від своїх урядів припинення предявлень, яких-би то не було умовин до совєтського уряду. Далі робітникам пропонується вимагати від урядів передачи всіх фондів, призначених для голодуючих, до рук робітничих організацій.

Припис сей підписаний Зіновєвим, завідуючим відділом пропаґанди Катаньяном і секретарем Арнгольдом.

Для виконання цього припису 25. серпня в Дісельдорфі відбулася конференція західного европейського секретаріяту і членів Ц. В. К., на котрій був також присутнім Радек. Конференція постановила назначити на 4. вересня, по всіх столицях Европи демонстрації на користь совітської Росії зробити збірку допомоги голодуючим.

В середині вересня повинна відбутися нова конференція, яка має виробити тактику засобів домагання, аби цілковито звільнити сов. владу Росії від якого-будь контролю західно-европейських держав і зайнятися ширшою пропаґандою допомоги голодуючим. Сю пропаґанду рішено використати також і в революційних цілях.

НОВІ КНИЖКИ.

Не повелося, фарса на 1. дію зі співами і танцями ..... 15 ц.
Після равту, фарса на 1. дію.... 15 ц.
Бідельвайс, образ з життя в 1. акті 15ц.
Земля, драма на IV. дії..... 30 цт
В долині сліз, драма на IV. дії.. 30 цт.
Доки сонце зійде, роса очи виїсть, драма в 4. діях..... 40 ц
Короткий підручник до науки німецької мови ..... 15 ц
Замовленя і гроші належить слати на адресу:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
20 E. 7th St., New York, N. Y.

УКРАЇНЦІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ В МІЖНАРОДНІЙ ВИСТАВІ В НЮ ЙОРКУ.

В Ню Йорку отворяється в сю суботу, дня 29. с. м., велика вистава, уладжена всіми народностями, які склались на американську націю, у великій касарні 71-ого полку (71 Реджимент Армори) при 34-тій улиці і Парк евеню .

Вистава буде тривати два тижні і буде замкнена 12. падолиста с. р.

Українці на виставі мають свій окремий відділ. Також будуть брати участь в походах і концертах.

В неділю, 30. с. м., вечером нюйоркський український церковний хор співати-ме на виставі на концерті злучених хорів.

Тикети на виставу можна дістати при касі від 34-ої улиці.

ПРОТЕСТ ПРЕЗИДЕНТА ПЕТРУШЕВИЧА ДО АЛІЯНТСЬКОЇ НАЙВИСШОЇ РАДИ

ВІДЕНЬ, 12. жовтня .— Президент Галицької Української Республіки, др. Евген Петрушевич, звернувся до премієрів аліянтських великих держав телеґрафічною дорогою о інтервенцію і поміч українському населенню в українській Галичині, з приводу увязнення українських студентів і професорів вільного українського університету у Львові та з приводу розбоїв польських окупантів в тому краю над Українцями за те, що усуваються від польської конскрипції (переписі населення).

ЗАМІТКА. — Про розбої польських нацюків над українською висшою школою у Львові та над студентами і професорами у нас вже писалось.

Пригадаємо ще, що польські окупанти в українській Галичині заворудили недавно свою польську конскрипцію, яку переводять при помочі своїх посіпаків, жандармів і війска. Поляки кажуть, що СА КОНСКРИПЦІЯ НЕ Є ПЛЕБІСЦИТ, АЛЕ ВОНА МАЄ ПОСЛУЖИТИ ІМ ЗА „ДОКАЗ", ЩО ГАЛИЧИНА ТО „ПОЛЬСЬКИЙ КРАЇ". Розуміється, що Українці усунулись від конскрипції, не хотячи цілком записуватись при ній. Се розбісило лядських опришків до крайности і вони хотять силою вимусити, аби всі Українці вписались, або кажуть жандармам і своїм рижкатим жовнірам самовільно вписувати Українців після своєї власної вподоби. Притім ті опришки допускаються над українським населенням розбоїв, а на всіх впертих накладають кару в сумі 600 марок. ЛЬВІВСЬКІ ПОЛЬСЬКІ ҐАЗЕТИ ПИШУТЬ, ЩО УКРАЇНСЬКІ СЕЛЯНИ СПОКІЙНО ПЛАТЯТЬ ПОЛЬСЬКУ КАРУ, АЛЕ В КОНСКРИПЦІЇ НЕ ХОТЯТЬ БРАТИ УЧАСТИ.

Отже Лях не отможуть ані розбої, ані обманства, ані кари, бо їх злодійська і насильна та шахрайська конскрипція поза Варшавою не має жадного значіня.

УКРАЇНСЬКЕ НАСЕЛЕННЄ В ГАЛИЧИНІ ВТІКАЄ ПЕРЕД ПОЛЬСЬКИМИ КОНСКРИПЦІЙНИМИ КОМІСІЯМИ В ЛІСИ І ГОРИ.

В СЕЛАХ ЛИШАЮТЬСЯ ТІЛЬКИ ХОРІ, СТАРЦІ І ДІТИ.

ЛЬВІВ, 12. жовтня. — Краківська польська ґазета „Нова Реформа" подає вісти зі Східної Галичини, які сповіщають, що українське населенне в Станиславівщині, Богородчанщині, Яворівщині, Равщині, Рогатинщині, Бережанщині, Городенщині, Борщівщині, Тернопільщині і в інших повітах, сталяють опір польській конскрипції і не хотять цілком записуватись в лісти польських конскрипційних комісій. Ніхто по селах не являється перед комісією.

У Львові Українці так пишуть в польських конскрипційних лістах в рубриці про „державну приналежність": „СХІДНОҐАЛИЦЬКЕ ПИТАННЄ ЩЕ НЕ ВИРІШЕНЕ, А ПОЛЯКИ Є ТІЛЬКИ ВИСКОЗИМИ ОКУПАНТАМИ".

Польські окупанти наслали богато свого війска на села української Галичини для постраху. Але і се не помагає. Конскрипційні комісії приїздять до пустих сіл, бо населенне втікає перед ними в ліси і в далекі поля та гори, а в селах остають лише хорі, старці і діти.

БРІЯН ОСЯГНУВ ПОБІДУ І В ФРАНЦУСЬКОМУ СЕНАТІ.

ПАРИЖ, 27. жовтня. — Сьогодня сполудня французький сенат (висша палата парляменту) голосував над заявою довіря премієрови Бріяндови з приводу його наміру виїхати на конференцію до Вашинґтону. При голосованню Бріян побідив великою більшостю. 301 сенаторів голосувало за признанням йому довіря, а тільки 9 голосувало проти.

Тепер Бріян має свобідну руку до виїзду на конференцію в справі обмеження морських зоружень і в ділі Далекого Сходу.

Сенатор Де Жівеналь сказав, що французький сенат тому дебатував і голосував над справою поїздки Бріянда до Америки, бо не хотів, аби він їхав на власну руку, так як Вилсон був приїхав до Парижа.

ІРЛЯНДСЬКА СПРАВА ПРИЙДЕ ПЕРЕД БРИТІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ.

ЛОНДОН, 27. жовтня. — На британсько-ірляндській конференції виринають щораз то нові трудности, одначе всетаки конференція ще істнує і продовжує свої сесії. З усіх сторін висловлюють надію, що таки остаточно прийде до порозуміння і вкінці заходи Ллойда Джорджа в сьому віковому спорі увінчаються успіхом.

Міжтим юніоністи (консерватисти) в британському парляменті виявляють щораз більш сневодоленне. Через те правительство рішилось віддати в слідуючий понеділок цілоденну сесію палати громад (низшої палати парляменту) на дискусію над ірляндським питанням, щоби знати становище парляменту у сій важній справі.

ДР. ВІРТ ЗОРҐАНІЗУВАВ НОВЕ НІМЕЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО.

БЕРЛІН, 26. жовтня. — Вірт, котрий уступив минулого тижня, одержав поручение від президента німецької республіки утворити новий кабінет.

Нині він приєднав нових членів кабінету і зорґанізував новий кабінет під своїм проводом.

На нинішній сесії парляменту др. Вірт заявив, що поділ Горішнього Шлеска є найбільшою несправедливостю супроти Німеччини, зазначуючи, що становище нового правительства у сій справі не змінилось.

На будинку парляменту на знак жалоби по страті частини Шлеска спущено до половини щоги німецький республіканський прапор.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: ПЕРЕДПЛАТА.
Поодиноке число три центи.

Three cents the copy.			
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.7

На кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свобода": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1886 Montgomery.

На оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЯК ВИГЛЯДАЄ БОЛЬШЕВИЦЬКА ҐАЗЕТА В ОДЕСІ.

Хтось з одеських Українців прислав до нашої редакції одно число тамошньої газети п. з. „БІЛЬШОВИК". Се є 384. число з 4. серпня с. р. (отже ішло майже 3 місяці). Ґазета виходить щодня і, як подано під заголовком, є „щоденною селянською ґазетою Одеського Ґубернияльного Комітету Комуністичної Партії (більшовиків) України".

Як звісно, та партія складається переважно з МОСКАЛІВ, отже і в ґазеті „Більшовик" є статті і новинки в сумішку, українські і МОСКОВСЬКІ.

Ґазета друкована на брунатному папері, якого вживають по склепах до завивання товарів. Має всего дві сторінки. Друкована в „9-тій радянській друкарні" в Одесі. Відповідальний редактор М. Львовський.

Подамо декілька замітнійших вісток з тої ґазетки.

В першій статейці міститься поклик до селян, щоби сіяли збіже на зиму. Мала зачатись аґітація, аби селян переконати, що треба сіяти більше збіжа на зиму, аби можна опісля боротися з голодом.

В другій нотатці читаємо загрозу селянам, що як не будуть давати на нас податку в поживі (збіжу і худобі), то дістануть по 2 тижні арешту; а цілим громадам, що відхилятьcя від зложення податку, що стратять право продавати і купувати на базарі в місті.

Далі читаємо вістки про збірку помочі для голодуючих в Надвожанській области (в Московщині). Найбільше є згадок про червоноармійців, котрі віддають частину своїх пайків хліба голодним Приволжанам (червоноармійці, переважно самі Москалі).

Потім читаємо вістку, що комуністи в Брянську віддали золоті річи на фонд голодуючих (Видно, хто має золото в Росії!).

Відтак ідуть УРЯДОВІ оголошення „Губисполкома" (Ґубернского Исполнительного Камітета, то є Ґубернияльного Виконуючого Комітету) в мові МОСКОВСЬКІЙ. І зараз видно, що Україна в федерації з Московщиною! Як федерація, так федерація. Федеральною мовою є московська для всіх нібито свобідно сфедерованих країв з Московщиною! Одна мова, один комісар і одно військо, але кождий край має свою окрему... назву.

Сумною вісткою є поклик в справі боротьби проти холери, яка, як видно, царить і на Україні.

В ґазеті є і фейлетон. Але теж дуже сумний. Говориться в ньому про те, що селяни, не маючи чим годувати худоби, убивають її. Автор фейлетону (який писаний в московській мові), Головко, остерігає селян, аби не убивали худоби, бо се основа селянського ґосподарства. Рада добра, але паперова і в чужій мові. Бо що з ради, як нема заради, а що з писання її, як пишеться в чужій мові. Але найсумніший самий факт, що на Україні такий голод, що аж худобу вбивають, бо нема вже в літі чим годувати. А, як знаємо, Ленін писав, що на Україні красний врожай...

Опісля є спізнена вістка, що в лютому с. р. українські селянські повстанці убили комуністу Наталку Бабенко. Повстанців називає газета бандитами і ворогами комунізму.

Ніхто убитя людини за політичні переконання не похваляє, але правда правдою, що прецінь комуністи перші впровадили сей спосіб боротьби в Росії і на Україні, отже себе вони винити повинні перших і перших називати бандитами.

В дописі з села Антоновки читаємо в тій газеті цікаву історію. Приїхали туди комуністи з великим засобом мануфактури, імовірно тканьних виробів для обміни на поживу. Селяни прийшли, подивились і не хотіли міняти. А не хотіли, бо пішла по селі поголоска, що комуністи лише хотять в хитрий спосіб вивідатись, хто має збіже, а потім заберуть і хліб і мануфактуру. Біда. Отже на ратунок вислано з „Волнаркома" (волосного народнього комітету) товариша Цуркана, котрий селянам справу вияснив. По вияснению зачалась обміна. І люди виміняли збіжа — на 100 АРШИНІВ (90 ярдів) МАНУФАКТУРИ (видно, тканьних виробів).

Ще одна замітна допись з місточка Рибниці. Там урядники почтові і телеґрафічні жалуються, що хотяй пайки поживи дістають на місці, в Рибниці, то за наказом на видачу тих пайків мусять посилати 60 верств (понад 60 кільометрів) в місто Балту. Через те за дорогу зелізницею по наказ (кусник паперу) треба тілько заплатити, кілько коштують пайки. Робітники питаються, чи не можливо наказ післати разом з пайком?

Та, можливо, але не там, де люди тримаються царської бюрократії.

Загалом, і вигляд і зміст цілої тої большевицької газети робить дуже сумне враження.

В місті, де живе 1 мілион душ, де за царських часів виходили великі, богаті змістом і відомостями, газети, видавані соціялістами, тепер виходять СВИСТКИ на папері, в який бувало в маленьких крамницях завивали малі клуночки, або в Австрії завивали тютюн за 4 нових.

ВІСТИ СКУПІ І ДУЖЕ СУМНІ.

НІХТО В ҐАЗЕТІ НЕ ВИСЛОВЛЮЄ ЖАДНОЇ СВОЄЇ ГАДКИ. Неначе люди окаменіли та перестали думати і передавати свої думки. Люди немов стались бездушними іствами.

З найбогатшого цвітучого краю — вісти про голод, про холеру, про вимирание дітий, про кровопролитте, про те, що люди з браку паші вбивають худобу і з недостачі збіжа не сіють озимини.

І більш нічого!

Отсе той рай обіцяний.

Одинока відрадна вістка в цілій ґазеті — се, що в Гвоздянській волости засудив суд одного большевицького урядника, котрий не вмів писати, а підписувався хрестиком, на кару — ЗАПИСАТИСЬ НА КУРС ГРАМОТИ І НАВЧИТИСЬ ПИСАТИ.

Отого треба неердісім усім большевикам: БУКВАРЯ І ГРАМОТИ. І не лише большевицьких урядників треба би вчити читати і писати, але й усіх большевиків. А як навчаться читати і писати, то певно кинуть большевизм і большевицький рай, а стануть розумними людьми і разом з народом будуть працювати для загального добра і поступу.

ЧОМУ НЕ ПРОТЕСТУЄТЕ ПРОТИ УБІЙНИКІВ?

(Від власного кореспондента).

В зимі 1919/20 (докладної дати не знаю) помер у Сернухові під Москвою в большевицькій тюремній лікарні український комуність **Михайло Ткаченко.**

Ткаченко був одним з визначних українських революціонерів того покоління, яке в своїй ранній молодости виступило на арену політичного життя з початком сього століття під прапором Революційної Української Партії (Р. У. П.). Ткаченко був тоді студентом київського університету, попав у царську тюрму, опісля втік до Галичини й у Львові перебував до 1906 р., беручи участь в діяльности Закордонного Комітету Р. У. П.

В той час Р. У. П. розпалася на дві групи: Українську Робітничу Соціяльно-Демократичну Партию і Українську Соціяльно-Демократичну Спілку. Перша ґрупа був більш національна, друга більш інтернаціональна, а властиво — в обставинах російського життя — руссофільська. Ткаченко був одним з основателів другої ґрупи.

Вернувши з початком 1906 р. до Київа, Ткаченко відсунувся від партійного життя, скінчив київський університет, хотів готовитися до професури на правничім виділі, одначе політичні власти не згодилися на се з огляду на його політичну марку, отже став адвокатом.

Аж з вибухом революції в 1917 р. він знов кинувся в вир політичного життя як член української соціяльно-демократичної робітничої партії і аж до розігнання Центральної Ради був членом правительства. Весь час виступав як рішучий речник державної самостійности України і — як кажуть очевидці — мав великий вплив на еволюцію провідників Центральної Ради від федерації до самостійности.

Після розігнання Центральної Ради аж до вибуху повстання Директорії ховався перед Німцями, які видали були наказ його арештувати.

В тім часі відділився від української соціяльно-демократичної робітничої партії і заложив ґрупу українських незалежних соціяльних демократів. Ся ґрупа під його ідейним проводом перейшла еволюцію до комунізму й істнує тепер як Українська Комуністична Партія.

Ткаченко стояв на радянсько-комуністичнім становищи, себто, що формою політичної орґанізації держави має бути радянський принцип; а цілю заведенне **комунізму,** отже годився вповні з російськими комуністами.

Одначе був він рішучим **українським самостійником,** себто стояв на становищи, що Україна повинна творити **самостійну радянську республику,** і виступав проти тої влади, яку завели російські большевики на Україні, як проти влади окупаційної.

Від утворення Директорії до Камянецької катастрофи Ткаченко перебував на території, яка знаходилася під владою Директорії.

Коли большевики заняли всю Україну, Ткаченко з деякими однодумцями був арештований большевицькими властями в Житомірі і відісланий до концентраційного табору в Сернухові під Москвою. Тут він занедужав на тиф і помер.

„Боротьба", орган т. зв. „боротьбітів" (тих українських комуністів, які відділилися від партії соціялістів-революціонерів) донесла, що „в лікарні хорий страшно страждав, **жалівся на переслідування й катування".**

Віденська „Нова Доба", орган Закордонного Комітету Української Комуністичної Партії, помістила (ч. 12 з 22. мая 1920) посмертні згадки, які присвятила Ткаченкови київські українські комуністичні часописи згадала „Боротьба" і „Червоний Прапор" заложений самим Ткаченком як орган Української Комуністичної Партії. Всі сі часописи величали Покійного як заслуженого українського комуніста, жаліла над його смертю. Одначе ані „Боротьба", ані „Червоний Прапор" ані „Нова Доба" **не знайшли слів обурення і протесту проти убийників Покійного, російських большевиків.**

* * *

„Борітеся — поборете", закордонний орган української партії соціялістів-революціонерів, який стоїть на радянсько-комуністичним становищи, приніс у числі 2-ім (жовтень 1920) посмертну згадку про члена Центрального Комітету української партії соціялістів-революціонерів, **Кузьми Коржа.** Ся згадка зачинається отсими словами:

„Літом минулого 1919-го року у Київі трагічно загинув член Центрального Комітету нашої партії т. Кузьма Корж, **розстріляний київською чрезвичайною.** Жертва підлої провокації, він чесно вмер, до останнього моменту сповняючи свій обовязок борця за визволенне українського народу".

Далі йде опис діяльности покійного. Кінчиться посмертна згадка словами:

„І наступить ще той час, коли Україна згадає за сього свого кращого сина, що, замучений її ворогами, вмер, зоставшися їй вірним до останнього віддиху".

Хто се ті „вороги України", що „замучили її вірного сина"? **Се большевицька влада на Україні!**

Та закордонний орган української партії соціялістів-революціонерів **не знайшов слів обурення і протесту проти тої большевицької влади, яка замучила Кузьму Коржа!**

* * *

Уявім собі, що Ткаченко або Корж був би згинув з рук реакційної російської влади на Україні. Якими пламенними словами обурення і протесту були би згадали замучених катами України не тільки їх політичні однодумці, але все українське громадянство без ріжниці партій!

Або уявім собі, що Ткаченко чи Корж згинув би з рук влади Директорії, яка боролася з большевизмом. Які громи були би посипали їх політичні однодумці на таку українську владу, яка вбиває инакше думаючих синів України!

Але російські комуністи можуть спокійно вбивати Українців, — навіть **українських комуністів!** Партійні однодумці вбитих згадають про них, пожаліють, — але не скажуть, хто були їх убійники, не напятнують убійників. Невжеж у таку духову залежність від російських комуністів попали українські комуністи, що навіть мученицька смерть їх найблизших товаришів не викличе з їх серця крику обурення і протесту проти убийників?!

* * *

Недавно большевицька влада в Київі розстріляла за участь в організації повстання визначного українського поета **Грицька Чупринку.**

Львівський „Вперед", орган української соціяльно-демократичної партії, помістив (ч. 172 з 29. вересня 1921) про Покійного нарис, який кінчиться так:

„На тій єгоїдиній-подібности та боротьби поезії Чупринки і його індивідуальність являються чимсь таким далеким, абстрактним, чимсь недосяжним. Ся дійсність і боротьба стягнула його з надземних висот та кинула в хвилі реального життя, вирвала перо з рук, вложила кріс — в кінці вбила. Не ми кермуємо життєм, а воно нами".

Стільки! Значить, — се „дійсність і боротьба" вбила Грицька Чупринку. Як се фільософічно сказано.

Правда, Грицько Чупринка брав участь в організації повстання проти істнуючої большевицької влади на Україні, отже згинув як „контрреволюціонер". Та нехай і так! Та уявім собі, що на Україні була би инакша, не большевицька влада, прим. влада Головного Отамана Петлюри, і та влада розстріляла би за таку вину проти неї, якої допустився Грицько Чупринка проти большевицької влади, якого визначного українського письменника-комуніста. Чи тоді так само „Вперед" збув би його розстріл таким фільософуванням, як збув розстріл Грицька Чупринки?!

* * *

Війна й революція довела до якогось страшного занепаду моральне почуттє, почуттє справедливости серед українських політичних груп.

Коли після розігнання Центральної Ради і настановлення гетьмана Скоропадського Німцями гетьманські карні відділи, а так само відділи німецької й австро-угорської окупаційної армії, робили страшні виправи на селян: палила села, вішали і стріляли людий, а навіть живцем закопували їх у землю, — прихильники гетьманської влади і тоді і ще доси всіми способами стараються виправдати сі страхіття гетьманського режіму. Деякі галицькі гетьмані й доси при кождій нагоді нападають на мене за те, що я, ведучи перші два місяці гетьманської влади редакцію „Діла", виступав проти такого „будування української держави" гетьманською владою.

Часи змінилися і московські комуністичні окупанти, при помочи невеликого гурту українських комуністів, яких большевицька Москва морально зломила і заставила служити своїм цілям, всіми способами виписує тих Українців, які стоять за державну самостійність України, хочби в політично-соціяльних питаннях вони були найправовірнійші як прим. Ткаченко.

І знов тепер ліві українські ґрупи, ті, що миряться з теперішніми порядками на Україні не знаходять ані слова обурення і протесту проти убийників, які виницують цвіт українського народу.

За гетьмана монархістична Москва, що обсіла була всі уряди в українській державі, з своїми українськими помічниками, винищувала Українців за революцію. Тепер комуністична Москва, яка в дійсности панує над Україною, знов зі своїми українськими помічниками, винищує Українців за „контрреволюцію".

І „революція" і „контрреволюція" минутсья і настане стан суспільної рівноваги. А з обезсилення України, яке робилося і робиться Москалями то в імя „революції", то в імя „контрреволюції", користати-ме Москва.

За часів гетьмана я боровся з такою сліпотою правих українських груп. Тепер кличу до українських лівих груп: Чому не протестуєте проти убійників?!

Гайдельберґ, 9. жовтня 1921.

Д-р Михайло Лозинський.

Остап Вільшина.

ТАМ, ДЕ ТУЖИТЬ КАЛИНА...

Там, де тужить калина, —
Жила моя родина.
Там дитинність я свою
Провів, немов у раю...

Там у літі, що днини
Біля тої калини
Щасливенький я гуляв,
Щастя-долі зазнавав...

Та в лихую годину
Нас пігнали в чужину...
Зайшов ворог у наш край
І занапастив мій рай...

Й ми блукали світами,
Обливались сльозами, —
Та ніхто нас не споміг.
Всяк знущався, як лиш міг...

Та одної ми днини
Повернули з чужини —
До родимого краю,
До коханого раю...

Прийшли в рідну оселю
Та — застали пустелю. —
Ані плота, ні воріт...
Хоч назад вертай у світ.

Там, де тужить калина, —
Жила моя родина.
Там дитинність я свою
Провів, немов у раю...

15. VIII. 1921.

ІВАН ВАЗОВ.

Перед кількома днями помер найбільший болгарський письменник Іван Вазов.

Іван Вазов-Мінчов радився 1851 р. Брав участь у невдатному повстанню 1875 р. і мусів утікати до Румунії. Вернувши до краю займався дальше політикою. 1880 року вибраний на недовгий час послом до румелійського „собранія". Належав тут до ґрупи Цанкова. Після державного перевороту 1886 р. (проти князя Александра Батенберґа), утік до Росії, де пережив літ кілька.

Вернувши вдруге до рідного краю посвятився літературі. Року 1896 вступив до кабінету Стоїлова як міністер просвіти, але скоро залишив і це місце, відсунувся від політичного життя і працював виключно на літературному полі.

Писав поезії, повісти і оповідання. В повістях і оповіданях малював життя болгарського народу (головно селян) на тлі історичних подій, закрашуючи їх сильно патріотизмом у боротьбі за волю. Славу здобув собі повістею „Подъ иго то" (1894 р.), котру переложено також на українську мову п. з. „Під ярмом". Тут змальовано панування Турків над Болгарами, їх насильства і героїчні змагання больгарського селянства, щоб скинути зненавиджене турецьке ярмо. Повість гарна і жива, але не свобідна від сентаменталізму й ідеалізації.

В повісти „Нова земля" представляє перший період незалежної Болгарії.

Видав також кілька томиків патріотично-політичних і ліричних віршів.

З нагоди смерти Івана Вазова всі болгарські часописи вийшли в чорних обвідках, склепи й робітні зачинено, а дені його похоронів оповіщено днем національної жалоби. Серце його буде перехоане в національнім музею і в музей імени Івана Вазова буде переміщений той дім, в котрім він мешкав.

Богдан Лепкий.

УКРАЇНА ПОТРЕБУЄ СИЛЬНОЇ ВЛАДИ.

(Надіслана стаття).

У статті п. з. „Про „Варяга", який має спасти Україну" Др. М. Лозинський кінчить таким пророцтвом: — Формою української державности буде тільки республика.

Таке ендоктичне сказанне повинно підперстися фактами, а не тільки моральним пересвідченнем шановного кореспондента. Я, лично, годжуся цілковито із поглядом Д-ра М. Л., що висуванне особи Вишиваного на голову української держави є створеннем нової блудної дороги, котра може вивести якийсь гурт нашої суспільности на бездорожє.

Але ніяк не можу погодитися із поглядом, що Україна мусить стати республикою відразу. А розумію цю республиканську владу так, як вона розуміється нині всюди. Значиться — демократична, де від президента до найнищого урядника — усіх вибирає народ на протяг якогось часу, передаючи їм обмежену виконавчу владу.

На мій погляд Україна потребує тепер такого чоловіка, як був у Анґлії Олівер Кромвел. Чоловіка зелізної волі і зелізної руки. Мальований президент, що буде забавкою ріжних партій ,що буде у всім паралізований парляментарними судорогами ,не потрафить збудувати кріпкої держави.

Україна моглаби стати тоді европейським Мексиком. Безвпинні перевороти завалили би самостійність України.

На мою думку кождий добрий Українець є готов пожертвувати своєю личною волею і інтересами своєї партії, щоби тільки скріпити силу батьківщини.

І я знаю, що коли наші хлібороби будуть мали змогу вислати своїх відпоручників до державної думи, вони, навчені досвідом послідних пять літ, сотворять таку владу, яка буде мати диктаторську силу в своїх руках.

Чи це сподобаєся містам і промисловим робітникам, це річ підрядна. **Україна є край селян і вони мусять мати рішаючий голос.** Селянин потребує землі і спокою, щоби міг землю обробити. Землю вже має у своїх руках, а ще потрібує оборони, щоби нею хіснуватися. Він дасть жовніра, він дасть дачку, він підіпре цілою силою готу владу, що забезпечить його в посіданню землі і в пожитюванню плодів із неї.

Я міркую, що відновлене гетьманської влади вже недалеке, без огляду ,чи це кому до вподоби, чи ні.

Гетьманство має за собою велику традицію, котра живе у серцях цілого народу. Дармо витрачують силу ці панове, що хотілиби змішати з болотом усю бувальщину нашого народа. Ніякі дулі на вербі не закриють факту, що Хмельничина здобула нам волю. Імена Виговського, Дорошенка і Мазепи, українських гетьманів, це пересвідчіфікація боротьби за нашу державність. А і найновійша гетьманщина, за Скоропадського, не полишила лихого спомину по собі. Це факт, а не голі слова, що Скоропадський лишив по собі повний державний скарб, около два мілярди карбованців у золоті та заграничній валюті. Він також заснував вісімдесять українських ґімназій, два університети і безліч шкіл по селах. Він почав організувати кріпку українську армію і заводити гарні порядки по всій Україні. За короткий час гетьманування він показався добрим творцем української державної сили.

І мій погляд такий, що це велика шкода для української державности, що Скоропадський не удержався при владі. Я думаю, що і загал Українців нині вже добре бачить, яка важка помилка счинилася.

Чи український народ покличе назад до керми Скоропадського, чи ні, не беруся бути пророком. Але, коли Др. М. Л. рішучо каже, що форма нашої державности буде **тільки** республика, я так само рішучо заявляю, що на мій погляд Україну жде гетьманщина.

А хоть як я лично люблю республиканську форму правління, я бажаю, для добра України, сильної влади із диктатором-гетьманом у главі.

Н. С.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ УКРАЇНСЬКИЙ ЗАГАЛ В НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ, що

Перший Український Базар в Ню Йорку

устроєний
УКРАЇНСЬКОЮ ПАРОХІЄЮ СВ. ЮРЯ В НЮ ЙОРКУ
МОЖНА ВІДВІДАТИ КОЖДОГО ДНЯ

від 24. жовтня до 4. падолиста 1921 р.

В ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛИ 28 ІСТ 7-ма УЛИЦЯ
ПОЧАТОК КОЖДОГО ДНЯ О 7-ій ГОДИНІ ВЕЧЕРОМ.

В суботу, дня 29-го жовтня буде відчинена галя базарова вже о год. 2-гій попол. до 12-тої в ночи, а се для вигоди родичів, котрі хотять прийти на Базар зі своїми дітьми.

На базари повно кіосків з ріжнородним крамом і виграваки ріжних вишивок — ручних робіт і всілякого рода предметів; буфет з перекусками, товариські гри і забави і богато інших.

КОЖДОГО ВЕЧЕРА КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ ТА ОРКЕСТРИ. ВИСТУП ЗНАЧНІЙШИХ СПІВАКІВ І МУЗИЧНІ ПОПИСИ ДІТЕЙ

ВСТУП ЦІЛКОМ ВІЛЬНИЙ!

Упрашає ся отсею дорогою весь український загал так місцевий, як і дооколичний, всі братства, товариства, сестрицтва і орґанізації, проситься сусідів і чужинців, щоби взяли як найчисленнійшу участь.

До побачення на базарі.

КОМІТЕТ.

НОВА ПОЛЬСЬКА ПОХВАЛА ДЛЯ РЕДАКЦІЇ „НАРОДНОЇ ВОЛІ".

Українці в Америці вже осудили виступи редакції газети „Народної Волі" проти українського правительства Галичини. Вони знають і розуміють добре, що се удавне на правительство і волі народу української Галичини — се вода на млин польських наїзників на сей наш край.

Про се серед Українців нема вже жадного сумніву.

Хиба може ще найшлось би кількох невірних Томів, котрим се не ясно. Але гадаємо, що і їм очі отворяться, коли прочитають, як Поляки собі хвалять політичні забавки редакції „Народної Волі". Недавно були они подали статтю американської польської газети „Гвязда Полярна" де була похвала для тих політичних забавок „Народної Волі", корисних для Поляків.

Тепер подаємо другу статтю з тої самої газети, яка появилась в ній минулого тижня. Разимо особливо читачам „Народної Волі" прочитати її і так виробити собі безстороний погляд про „політику" своєї газети.

Подаємо отсе ту вшехпольску похвалу в оригіналі і без зміни:

DOBRY ZNAK.

DUŻA CZĘŚĆ RUSINÓW W AMERYCE PRAGNIE ZGODY Z POLAKAMI.

"Narodna Wola" chłoszeze nachalność ukraińskich "hołodranców".

Kto czytuje pisma rusińskie wydawane w Ameryce, ten wie, jak doniosłe znaczenie dla sprawy Małopolski maja obecnie stosunki polityczne pośród Rusinów amerykańskich. Walka pomiędzy zazetami rusińskimi, o której była wzmianka na łamach „GWIAZDY POLARNEJ", dochodzi właśnie do kulminacyjnego punktu.

Powód do owej walki, niezwykle gorącej, dała akcja bezczelnego prezidenta hajdamackiego Petruszewicza, który bawi się we Wiedniu i ogłasza się "kniaziem-rezydentem Galicji wschodniej". Zabrakło mu widać pieniędzy na hojne życie, więc przez swych hajduków zbiera on dolary od Rusinów amerykańskich, obiecując im w zamian zbudować "państwo ukraińskie" pewnie pa Marsie.

Ale już i Rusinów nie tak łatwo oszukać. "NARODNA WOLA", pismo rusińskie wychodzące w Scranton, organ Ukraińskiego Sojuza Robotniczego, daje w numerze 107-ym z 15-go września b. r. "hajdamackiemu" prezydentowi nauke, która mu się słuszna należy. Pisze "NARODNA WOLA":

"Bezczelność, kłamstwo i wieśliwość tych ukraińskich dyplomatów, którzy się znaleźli na braku bez środków do życia, jest rzeczywiście szczytem i koroną żebrackiej profesji. Oni szydzą z robotnika, który się zadawalnia chlebem, cebulą i ciepłym kożuchem, a jednocześnie suną się do niego po pieniądze i jeszcze grożą różnemi karami temu, ktoby się odważył im nie poży-yć. Mówią ci nasi duryświty, że nie dadzą ziemi w starym kraju tym, którzy im w Ameryce nie dadzą pieniędzy, — chociaż wszystkim wiadomo, że są to hołodrańcy, którzy żadnej ziemi nie mają, nie mieli i mieć nie będą. Ale zachciewa się im żyć lekkim sposobem, więc uciekają się do różnych chytrych „dyplomatycznych" sztuczek. Poszli jak to mówią 'na seło ludyj durytyć'."

Rzeczywiście godną jest podziwu odwaga rusińskiego redaktora, z jaką on bicuje bezczelnych oprawców hajdamackich, którzy pod pozorem wysokiej dyplomacji chcą od pracującego ludu rusińskiego zedrzeć skóre.

Jednak zaznaczyć należy, że redaktor "NARODNEJ WOLI" nie od samego siebie traktuje hołodranców hajdamackich tak chłostą. On pisze w imieniu dziesięciu tysięcy Rusinów, członków Ukraińskiego Robotniczego Sojuza. To też nienawiść hajdamackich pyskaczy ze "Swobody" i "katolickiej" "Ameryki", organu ruskich popów, jakoteż "Dnipra" szmaty rusińskich odszczepieńców szyzmatyckich ku redaktorowi robotniczego pisma nie ma granic. Publicznie apelują oni do członków Ukraińskiego Sojuza Robotniczego, ażeby ci wydalili obecnego redaktora p. Bełyska z redakcji "NARODNEJ WOLI". Atakują nie tylko owego redaktora, ale chcą zteroryzować kazdego Rusina, który się nie godzi z ich pijaną polityką i nie chce dać centa na wybryki wściekłych kabanów hajdamackich.

Dla Ojczyzny podział ten Rusinów amerykańskich na owce i kozły ma bez wątpienia wielkie znaczenie. Nie będą bowiem wiedeńscy brukowcy hajdamaccy mieć środków na bruku londyńskich pejsaczy.

Z drugiej strony zauważyć należy, że jak widać nie wszyscy Rusini są wichrzycielami, hajdamakami i "borytelami", zlejącymi pieklem nienawiści ku Polsce i Polakom, że między Rusinami też są ludzie poważni, uczciwi, praktyczni i spokojni, którzy pragną dobra dla swego narodu i dążą do zbliżenia dwóch bratnich narodów. Co więcej, to częściowe otrzeźwienie ruskiego społeczeństwa trzeba radośnie powitać, jako jutrzenkę nowego pożycia dwóch narodów sławiańskich. Jest to dobry znak. Niedaleki widocznie ten czas, kiedy oszukiwany przez swych własnych szubrawców, lud rusiński przyjdzie do przekonania, iż polski naród tylko dobra i szczęścia mu życzy szczerze i serdecznie i radośnie rzuci się w objęcia Polaków.

Pożałowania godnym jest fakt, że prasa polska i społeczeństwo tak mało się interesuje ruchem rusińskim w Ameryce. Można na tem polu zdziałać bardzo dużo, a bardzo dużo rzeczywiście pozostaje do życzenia. Droga do wzajemnego porozumienia już jest utorowana. Trzebo tylko z naszej strony rozsądnie i uważnie uplanowanej działalności. Trzeba wzmacnić węzły miłości i przyjaźni między narodem polskim i rusińskim ludkiem. Trzeba otworzyć oczy tej już nielicznej grupie Rusinów, która ujęli w swoje pazury rozbestwione hyeny hajdamackie, że Galicja przy Polsce była od niepamiętnych czasów i na wieki przy Polsce zostanie, a kto inaczej myśli, ten albo warjat, albo skończony osioł. Zrobić to nie trudno, kdyż większość Rusinów amerykańskich czytuje polskie gazety.

Aby cem prędzej nastąpiło ogólne otrzeźwienie rusińskiego ludu tak w Ameryce, jak i w Małopolsce, a szlachetny i wspaniałomyślny naród polski zapomni mu i przebaczy wszelkie stare urazy i gorąco go przyciśnie do swego szczerze miłującego serca i ochroni go od wszelkich wrogów.

Bo święta to i niezbita prawda, że Polska, Ruś i Litwa, to jedna moddlitwa.

TX PRIKMETI USUNULI RIŻNICIU CIŃI NA CIGARETKAS

BEECH NUT CIGARETTES

XOCHEŠ CHI NE XOCHEŠ A MUSIŠ TX LIUBITI!

20 for 15¢

P. Lorillard Co.

ТЕПЛО Й ЗИМНО НА ЗЕМЛІ ТА ІНШИХ ПЛАНЕТАХ.

Ріжниця між температурою на нашій планеті Землі а на інших небесних планетах є дуже велика. Найбільше зимно на землі виносить 73 степені (є воно часом на Сибірі), найбільша горяч доходить до 52 степені (на пустині Сагарі). У нас в Середній Европі доходить зимно до 25 а тепло до 30 степенів. Коли би горяч дійшла до 80-ти степенів, отже коли би ще в двоє приблизно збільшилася спека, яка буває в нас в найгорячійше літо, то на землі вигинуло би все: ростини, звірята і люде, бо ростинний і звіряний (отже й людський) білок стинається при 80 степенях тепла.

В середині землі тепло збільшується що 35 метрів в глиб о 1 степень. В найглибшій копальни вугля на Горішнім Шлеську, якої отвір виносить 1.959 метрів, горяч виносить понад 69 степенів. Чим глибше до осередка землі, тим горячійше, на яких 3—4 кільометрів вже кипить вода а в самій середині страшна горяч: 182 тисячі степенів. Там все горить огневна лява, яка часом вибухає на поверхню землі і тоді повстає вулькан."

На планеті Марс пересічна температура виносить 40 степенів зимна. Отже там ще можуть жити якісь створіння і ростини, коли те зимно не доходить до 80 степенів. А цього ще не знати. На Меркурію велика горяч: 200 степенів. Коло сонця жара виносить 6.000 степенів. Полярна звізда, Вега і Зета мають ще вищу температуру. Але вони ще цілі горять, так як горіла наша земля перед міліонами літ.

ДО КРАЮ НА РІЗДВЯНІ СВЯТА

тисячі сиднових Українців вже тепер замавляють пашпорти і місця на експресових кораблях і не чекають аж до послідного дня. В послідних днях перед відїздом ніхто не може дістати вигідного місця на кораблю. Ми вам виготовимо всі потрібні документа до відїзду і замовимо добрі місця в каютах на двох, чотирох і кількох особах як ви напишете до нашого офісу по інформації. Старанна опіка і чесна обслуга. В краю вас ваша родина похвалить що ви відїздили через свою українську інституцію а не чужого агента. Памятайте що в краю всі патріоти.

ГРОШІ НА СВЯТА кождий Українець повинен пересилати тільки через наше Бюро і Земельний Банк Гіпотечний у Львові. Як ви пересилаєте гроші через наше Бюро так ви спомагаєте дві українські інституції — наше Бюро і Земельний Банк Гіпотечний. Пам'ятайте — Жид пересилає через жидівську, Поляк через польську — чому немає Українець через українську. По всі інформації адресуйте:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC.

520 East 6th Street, NEW YORK, N. Y. — 322 North 8th Street, PHILADELPHIA, PA.

ФАРИСЕЇ.

(Спеціяльна кореспонденція з Европи).

„Голосъ Россіи" (ч. 779) доносить: У варшавських дипльоматичних кругах ходять слухи, що тутешний французький посол, з припоручення Бріяна передав польському правительству ноту в справі Східної Галичини. В ноті цій кажеться, що рішення Ліґи Народів не виключає офіціяльної інтервенції в ціли привернення ладу у Східній Галичині.

Тому то французька нота радить Польщі випередити події і заки наступить рішення Ліґи Народів дати Східній Галичині таку автономію, яку запроєктував Гіманс для Вильни.

Розуміється, що автентичність цеї вістки не певна і взагалі не легко провірити, чи таку ноту справді передано польському правительству, чи ні. Але на всякий спосіб видко, що стріл Федака не минув без враження. Годі предвидіти наслідки, які він за собою потягне, то одно можна вже нині сказати, а саме що справу Східної Галичини він рушить з мертвої точки.

Франція дає знак Польщі, щоб вона не перетягала струни. Краще трібувати по доброму развязати питання, вже на всіх пунктах (Шлеск-Вильна-Львів) потерпіти погром.

Але сумніваємо, чи Східну Галичину можна підійти обіцянкою якоїсь навіть далекоідучої автономії. Англія дає Ірляндцям майже цілковиту самостійність, а вони якось не дуже спішаться.

Гадаємо, що і Галицькі Українці не дуже ласі на польську автономію, засмакувавши гараздів, які дає польська держава. Вони хочуть одного — щоб Поляки забралися що найменше поза лінію Керзона, а тоді що дно будуть вони з Польщею говорити.

Що нове польське правительство, котрого мимоходом кажучи, вік дуже короткий, не ігнорує рад Парижа, ми видно зі слів премієр-міністра Поніковського. В розмові з представниками преси заявив він, що **його правительство зверне особливу увагу на охорону національних меньшостий у Польщі** і забезпечить їм ці права, які ґварантує конституція. „Тою дорогою, — сказав Поніковський — збудемо внутрішну консолідацію і скріпимо державу".

Це говорить премієр міністрів, а сойм приймає, дня 1-го жовтня, ухвалу, що польська республіка не може згодитися на проект Гіманса, не вислухавши голосу населення. Без плебісциту вирішення справи Вильни булоби небезпечним для мира на східних границях польської республіки.

А генерал Желіговскі, не оглядаючись на Ліґу Народів і не чекаючи навіть нього плебісциту, котрого ніби то домагається польське правительство, скликує сойм у Вильні.

Нема сумніву, що колиб справу Східної Галичини рішено на тих самих основах, на яких рішено Виленське питання, то у Львові явиобися польський ґенерал (Івацкевич), котрий понаари тут таку саму комедію, яку грає Желіговскі у Вильні.

Тому то Ліґа Народів, коли їй справді залежить на вирішенню всіх оттих питань, що спинюють привернення дійсного миру в Европі, по Польщі поставитися поважно до Польщі і не позволити їй на дальші коштовані і так дуже небажані експерименти.

Український народ скаже теж своє слово. Це певно.

Verax.

НА ПАРОПЛАВІ.

—o—

Дунай... Прадавній наш Дунай,
Осяйний в сумних мотивах...
І серце плаче: рідний край
Встає в невиспаних співах,
Дунай... і сум на чужині
Іржою серце точить кволе...
Туди, де вмерли вже пісні,
Несси нас, змучеиа доле!—
На хвилях сивого Дніпра
Спливе наш сум у сине море,
І смерти чорная мара
Умить покине серце хворе.
У шумі вільних знову хвиль
Знайдемо силу і завзяття.
Туди-ж, туди летім звідсіль,
Несім нудьгу свою, о братя!
Нема більш сили і снаги
Клясти, дивившися без краю
На в камінь куті берега
Колись ще вільного Дунаю!...

П. Стах.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

З „ОЙЧИЗНИ".

(Малий фейлетон).

Ґенерал Галер (розуміється, ясне-пресяне блищонки) подався до димісії. І хто з нас не знає Галера, якому Франція зібрала і, добре вивінувала армію? Запитайте в яким будь селі в старім краю першу-ліпшу дитину, чи чула що про „Галерчиків", а вона вам оповість цілі томи про тих „від холери". (Леґіони Пілсудского прозивано в Галичині „спід сучки"). Запитайте першого ліпшого чоловіка в селі, а він вам розповість як нищили ті „від холери хлопське майно, як шукали по горшках за „машинованими рисками", як випорожнювали людскі скрині, як обкладали нагаями безборонне населення „нищучи большевизм". Запитайте наших Стрільців, що попаи в полон тої „правильної армії", а вони вам розкажуть, як з них обдирали ті Джінбісханові діти останну одежину, як не жалували їм прикладів і нагайок, як заставляли їсти землю кляучи „хцялесь, кабане земі польскей? на єдз"! Запитайте наших інтернованих, а вони вам скажуть, як заховувалися з ними ті діти ґенерала Ірода; вони скажуть вам, як 70 літних старців гонилося десятки миль пішки, як мучено їх голодом, як бито, знущувалися над ними, скільки вигинуло їх... невинних. Запитайте наших Гуцулів, як ті „рицерзи" у них господарили, а вони вам таке розкажуть, що прямо вірити не хочеся, що се люди так робили. Та чи справді вони людьми ті „обороньци ойчизни", що таке казали робити і робили?

Кождий Українець знає Галера і його „валечних"; не забудеся їх ніколи, як незабулося нападів Татарів. А з нагоди його дімісії желаю йому, щоби йому так легко дихалося і так добре жилося, як жилося і жиєся українському народови в східній Галичині під польською „опікою".

По Вітосови вже давно місце застигло. Пішов на пенсію і думає, чи польська марка тому падає, що „ойчизна курчи сеи", чи „ойчизна курчися" тому, що марка падає. На його місце зайсв вже професор техніки, Поніковскі. Польщі і такого треба. Техніка польських марок потребує доброго майстра, котрий би і добре гайцував, і поладив і поматсив як слід машину, а то не зможе вже більше друкувати тих „грошей". Вірог мастив ту машину як міг, а в кінци таки кинув ціле ремесло і каже, що волів вдома мастити віз і теліжки, ніж ту машину, що бє марки, що волів навіть пасти в дома свою череду, ніж бути пастухом такої черади, як нинішна Польща. І дійсно треба моцного майстра, щоби вирукувати денно 170 міліонів марок. І новий директор фабрики польських марок Міхальскі мусить добре пріти, щоби видрукувати стільки дрантя.

Та не думаймо, що „ойчизна" вже стратила надію на... американскі доляри. Ціла Варшава говорить, що Америка аж проситься позичити Польщі 150 міліонів долярів. Се на польські „папери" така величезна купа смітя, що ним можна би закрити цілу „од моржа до моржа" (та ойчизна вже без того засмічена), а обернувши се на паливо, малаби Польща цілу зиму палити.

На польській границі в Тешині винайшли польські діти нову забаву: перед приїздом поїзду стоять діти перед зелізничою рогаткою; коли потяг надходить і рогатка замикаєся, діти наліплюють польські марки на дручках рогатки. Коли потяг переїде і рогатка підноситься, підноситься з дручками і наліплена марка, а тоді діти кричать: „марка ідзе до гури! нех жие марка!"

Так! так! погані часи настали! Нині злодій кешонкові вже навіть не хотять красти польських марок. Нині злодій, коли витягне з чужої кешені мошонку з польськими марками, то не досить, що жбурне тою мошонкою властителеви в очи а ще й дурниць йому наговорить. Так мало бути недавно в Тешині, де злодій знайшовши в украденій мошонці лише польські марки, кинув її властителеви назад зі словами: „ви люмп! ви обманець! що за дурні жарти?! Думаєте, що я краду свій час? не знаєте що час то гроші?" Де инше буби за той час щось „заробив".

Нині вже фалшівників польських марок засаджують не до арешту, а до дому божевільних або під „курателю", бож се очевидна власна руїна! Нині в Варшаві, коли хочете знайти покій в готели і дасьте за се 20.000 марок „тринкгельду" чи „тіп", то вас висміють. Так! так! погані часи!

Прийшли нові міністри і заграли „нову політику". Покрили в сторону Москви, Москва відкричалася, побрязкали трохи шаблями одні і другі і ми запевнений, бодай на тиждень — два. А там „якось то бендзе". Троцький зробив маневри червоної армії, Польща покликала два річники до війска і... мир вратований.

А мимо того якось „ойчизні" не ведеся. Вже й опікунка Франція зачинає боком дивитися. Виирався Фош на маневри до Варшави а заїде до Ню Йорку. Сама опікунка радить вже Польщі дати „автономію" східній Галичині, а то як справа прийде знов перед ціду Антанту, то готово паскудно сьвічитися... З тої „автономії" вже давно вороці сміються.

Та Поляки не сміються. Вони сваряться про те, чи куля Федака улба призначена для Пілсудського чи Грабовського. Ми порадили би їм не дивитися на Українців через окуляри „Слова Польского" як на німецьку інтригу, о се колись боком їм вилізе. Ми порадимо їм не перетягати надто струни, бо урвеся, не уживати меча, бо сей має два вістря.

Український нарід не знає ніжадних „автономій", а лише „самостійність". За те жертвували життя тисячі героїв. Наше гасло усе те саме: проч з наїздниками!

Юрко.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

UNITED AMERICAN LINES INC. — JOINT SERVICE WITH — HAMBURG AMERICAN LINE

ПРЯМО З НЮ ЙОРКУ ДО ГАМБУРГА.

Найкоротше получення до всіх портів Центральної Европи

ЩОТИЖНЕВІ ВІДЇЗДИ ЩО ЧЕТВЕРГА

з Pier No. 86, No. River, 46th St., New York о 12. год. в пол.

"MOUNT CLAY" "HANSA"
"MOUNT CARROLL" "BAYERN"
"MOUNT CLINTON" "WUERTEMBERG"

Кабіни з 2, 4 і 6 ліжками на всіх повисших кораблях. Обширні їдальні, галі розривкові і спацерові покладн для умитку подорожних 3-ої класи. На кораблях HANSA і BAYERN є кілька спеціяльних виставних кабін. Для забезпечення собі шифкарти пишіть до наших аґентів або

UNITED AMERICAN LINES, Inc.,
39 BROADWAY, NEW YORK.

ДО ТОВАРИСТВ, БРАЦТВ І СЕСТРИЦТВ З ДЖЕРЗИ СІТИ І ОКОЛИЦІ.

На день 11-го падолиста б. р. припадає свято закінчення світової війни і того дня починається у Вашінґтоні конференція міжнародного розоруження і на той власне день ініціятори задумали устроїти Велике Маніфестаційне Віче. Дня 27-го жовтня 1921. в тій справі зійшлись слідуючі представники: від відділу 4-го Укр. Н. Союза Йосиф Крайник, Семен Кусень і Михайло Медвідь; від відділу 25-го Укр. Н. Союза, Осип Логин і Андрій Савка; відділ 70-тий У. Н. С. і Народний Дім (долина міста), Петро Дубовецкий; відділ 170-тий У. Н. С., М. Рось; відділ 391-ший У. Н. С., і Укр. Хор Г. Павлик; від парохії і від Провидіня, о. А. Улицкий; від Тов. Будівельно-Позичкового, Іван Вдовіцький. Ліґа Ам. Укр. Горожан, П. Дмитрів. — З огляду на вагу справи, зібрані ухвалили зарядити в тій цілі другі **наради на день 30-го жовтня 1921. в неділю по Богослуженню** і завізвати п. Урядників всіх українських Товариств, Братств і Сестрицтв, щоби спільно обговорити так важну справу. Час короткий а справа пекуча, тож явіться як один!

Комітет Ініціятивни.

CUNARD-ANCHOR

ДО РОСІЇ І УКРАЇНИ ЧЕРЕЗ НЕАПОЛЬ І ОДЕСУ

ITALIA ..... Oct. 29
CAMERONIA ..... Nov. 19
CARONIA ..... Dec. 7

Білети до Одеси $154. Под. $5.00

ДО УКРАЇНИ, ПОЛЬЩІ, ЛИТВИ І ПРИБАЛТІЙСЬКИХ КРАЇВ ЧЕРЕЗ ГАМБУРГ:

SAXONIA ..... Oct. 29
Кабіна $145.00. III. кляса $125.00.
Такса $5.00

ЧЕРЕЗ CHERBOURG & SOUTHAMPTON:

ASSYRIA ..... Oct. 29
ALBANIA ..... Nov. 3

Через Англію або Гамбург до Данцігу $135.00; Лібави $145.00.
Такса $5.00.

Парадний похід, балетові танці, співи і оркестра, рухомі образи, виставки, мистецька штука — як статуї і малюнки, атлетичні вправи і другі знамениті продукції — на найбільшій виставі в місті.

America's Making Exposition

71st Regt. Armory - 4th Ave. at 34th St.

October 29 to November 12

НАЧЕ ПАНТЕОН ПОСТУПУ

Не забудьте прийти

Вступ від 10 цент. до $1.00.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

В ТРІВОЗІ.

Понад Дніпром літає пісня моя...
Засни, серце засни!...
Не пісня моя —
То чайка кличе,
Рідає кличе
Дітей із чужини...

Понад степами лине думка моя...
Мовчи, серце, мовчи!...
Не думка моя, —
То гайворон кряче:
„Прокинись, козаче,
Гартуй, гостря мечі!..."

Понад селом рокоче в хмарі мій крик...
Радій, серце, радій!...
Гей, будить мій крик
На бенкет кріваий:
„Ставайте до лави, —
Ще бусурмен не зник!..."

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

нема ліпшого ремесла від автомобільного. Я є з краю довголітній і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчиться в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всі часи. Знаєте, що наша школа є одною з ліпших в Америці. Уживаєсь до науки всі найновіші моделі автомобілів. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25-35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і вдрадьтеся з нами. Офіс отворений і в неділі.

Записуйтесь до нашої школи. — L. Stepanoff, інструктор і механік.

Для інформації наш офіс отворений в неділі до 12. г. в пол. Пишіть по катальоги

ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

ШИФКАРТИ

продаємо лише по компанійних цінах на всі лінії до Галичини із Галичини і до всіх частий світа.

ПАСАЖИРІВ, котрі їдуть до краю ми стрічаємо на стациях, забираємо їх на нічліг до власного чистого і здорового еміґраційного дому, опікуємо їх їх покупками, котрі на жадання також асекуруємо і перетримуємо їх покупки безплатно у своїм сторедні аж до дня відїзду корабля.

ПАШПОРТИ виїтаємо їм зовсім безплатно.

ГРОШІ посилаємо до всіх місцевостий рідного краю по денній курсі телеграфічно, чеками і почтою і даємо за гроші повну ґаранцію. Після доручення грошей даємо оригінальні посвідки від осіб, котрим переслано гроші.

ВСЯЛЯКІ старорнраві справи судові і нотаріяльні успішно полагоджує наш нотар.

Такиж у всіх прочих справах удіяє совісної поради і дає чесну, скору і точну обслугу найстрашній

УКРАЇНСЬКИЙ БАНКИР

на розі Третої Еені і 6-тої улиці в Ню Йорку.

HENRY C. ZARO, Banker
39 Cooper Sq. Dt.U. New York

$100 ДО ГАМБУРГУ. Ціни шифкарт подешевіли. До Кракова $104.75, до Львова $106.00. ПАШПОРТ ВИСТАРАЄМОСЬ ЗАДАРМО. Куфри асекуруємо аж до села. Заки вийдете до Ню Йорку возьміть шифкарту до рук, щоби не чекалисте кілька днів на корабель. Голосіться тільки до п. І. Хоми, упр.

UKR. EMIGRATION BUREAU,
603 Carson Street, S. S. Pittsburgh, Pa.
(В готели Zoglemanna) $100

ЯКНАЙКОРШЕ ДО РІДНОГО КРАЮ

МОЖЕТЕ ТЕПЕР ВЖЕ ДІСТАТИСЬ ТДУЧИ ЛИШЕ ПОСПІШНО-ПОЧТОВИМИ КОРАБЛЯМИ, ЯК:

Америка і Джордж Вашінґтон,

ПРОСТО БЕЗ ПЕРЕСІДКИ ДО БРЕМЕН, РІЯНЮК, СПРОДАЄМО ШИФКАРТИ НА ГАМБУРҐ, АНТВЕРП І РОТЕРДАМ, СТИСЛО ПО ЦІНАХ КОМПАНІЙНИХ.

ГРОШ ДО СТАРОГО КРАЮ

ПОСИЛАЄМО І ВИПЛАЧУЄМО В АМЕРИКАНСЬКИХ ДОЛЯРАХ, ТЕЛЕГРАФІЧНО ДО 3 ДНІВ А ПОЧТОЮ ДО 4 ТИЖНІВ.

Спроваджуємо родини і кревних до Америки

У ВСІХ СПРАВАХ, ПРАВНИХ, НОТАРІЯЛЬНИХ, ЯК ТУТЕЙШИХ ТАК І В СТАРОМУ КРАЮ, ЗВЕРТАЙТЕСЬ ДО:

STANDARD BANK

AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

НОВИЙ ВИНАХІД.

Деякий з наших Родимців звісний український винахідник ДОБР. АНТІН ЖУБРИД, як рівнок його винаходи, одиаг ширшому загалові невідомі заходи, ні тепер є виказ на дорозі повного розвою в зязи з тими винаходами.

Антін Жубрид винайшов і опатентував грачоні колибачі, колиски і т. д. і вповні переконався, що тії річи будуть мали великий попит і збут. ЗРОЗУМІЛО РІЧЦЮ є, ЩО КОНЕЧНО ФАБРИКУВАТИ ЇХ У ВЕЛИКІЙ СКІЛЬКОСТИ І ПУСТИТИ НА РИНОК.

Щоб тую ціль осягнути кількох людий (Українців), прийшло з помочію. ЗОРГАНІЗОВАНО ПІДПРИЄМСТВО. ЗАРЕЄСТРОВАНО І НАЗНАЧЕНО СУМУ 50.000 ДОЛЯРІВ ЯКО ЗАКЛАДОВИЙ КАПІТАЛ.

Нині кождий може бути уділовцем у сьому підприємстві, бо ЗА 1 ДОЛЯРА можна купити ОДИН ШЕР. Замовити можна на суму не меншу як 10 долярів, або 10 шерів. Шери на більшу суму можна дістати на вигідні сплати.

ДИВІДЕНДА ПЛАТНА З КІНЦЕМ РОКУ. О тім нема найменчого сумніву. Наша українська спілка ручить за кождий долар своїми виробами і має їх таку спільність, що може на жадання покрити ними всі закуплені шери. ЧИ МОЖЕ БУТИ У СВІТІ БІЛЬША ЗАПОРУКА?

Позатим кождий може вже від нині замовляти собі згадані вироби у нашій фабриці. Лучшого презенту не можете купити для дітей на Різдвяні Свята як наші вироби.

Жиадайте цінника, який Вам сейчас вишлеться.

Хтобь хотів наші вироби перепродавати, тому дамо значний опуст.

По всякі інформації так у справі сьої інкорпорації як рівнок у справі наших виробів просимо звертатися на адресу:

NEW JERSEY MUSICAL ROCKING CHAIR CORP.,

Фабрика: 24 CHARLOTTE AVENUE, JERSEY CITY, N. J.

Офіс: 54 JONES STREET, NEWARK, N. J.

УРЯД УКР. КОРПОРАЦІЇ:

Антін Жубрид, предс. Іван Голяк, секр.
Іван Мич, Дмитро Федюк, касієр.
Стефан Равлінко, контрольор.

Приймаєсь БАНКОВІ ВКЛАДИ. Платимо добрі проценти від Ваших гроший.

ПЕРЕСИЛКИ ГРОШЕВІ до Угорщини і нею занятих територій полагоджуєсь по найнизших цінах денного курсу.

ПЕРЕСИЛКИ В ДОЛЯРАХ. Виплачуємо в готівці долярові відбирателям.

ТИКЕТИ КОРАБЕЛЬНІ продаємо на всі лінії по цінах компаніяних.

ЕМІГРАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ і повновласти для спровадження родини переводимо з повною докладностию.

MOKRAY BROTHERS BANKERS

150 Second Street Passaic, N. J.

ЗЕМЛЯЧЕ!

ХОЧЕШ БУТИ ЩИРИМ УКРАЇНЦЕМ, А Й ОСТАТИ НИМ ТУТ НА ЧУЖИНІ АЖ ДО СМЕРТИ, ТО ЧИТАЙ РІДНІ КНИЖКИ ЯК ОСЬ:

Кобзар Т. Шевченка, Історія України, поезії Ів. Франка, поезії Олеся, поезії Лепкого, Мирти Борецьпка, За сестрою, Своє життя, Наша рідна мова, Захар Бервут, Борці за правду, Сни України, Гетьман Мазепа, про батька Богдана Хмельницького, Запорозька слава, Під одну булаву, Осиця Підгірна, Мирусь Богуславка, Новобранки, Відвідачка, Тарас Бульба і т. п.

Такі дітям нашим треба конечно читати рідні книжки, бо инакше відцураються вони своїх батьків та своєї Неньки-України.

За рідними книжками належить писати на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,

30 East 7th Street, - - - New York, N. Y.

ЧИТАЛЕМ ЗА ДАРМО.

Безплатні інформації і вільний тиждень на залізниці на дві особи уділяємо, аби оглянути наші нові, гарні доми і лоти. На початок потреба лише $25, щоби прийти в посідання власного дому. — Пишіть до:

BUILDING EXTENSION COMPANY, Room 215,
461—8th Avenue, New York City.

Прийшіть сей купон з своєю докладною адресою, а ми вишлемо Вам дальші інформації.

Імя і назвисько .....
Улиця .....
Місто ..... Стейт .....

ВЕЛИКА ПАРТІЯ УКРАЇНЦІВ

вибирається до краю кораблями „Джордж Вашінґтон" 3-го вересня; „Ордуна" 10-го вересня. На цих кораблях даємо вигідні каюти на 2 і 4 людей і окремі для родин. На бажання асекуруємо куфри.

О пашпорти стараємось в короткім часі.

Гроші пересилаємо до всіх частей світа скоро і найдешевше. Коли хочете відїхати до краю в товаристві кравців і бути обслуженими чесно, то ще нині пишіть завдаток на каюту на одним з повисших кораблів до:

EMIL KISS, Banker

133 Second Ave., New York, N. Y.

Corner 8th Street

ДОПИСІ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Протест проти „Народної Волі" і заложення Ліґи Американсько-Українських Горожан.

Дня 23. жовтня б. р. після Служби Божої в українській греко-православній церкві зійшлися наші громадяни на заповіджені загальні збори в справі бондів Національної Оборони, щоб довершити цего великого діла. Зборами проводив предсідатель п. Григорій Дорошенко, а реферати про значіннє Національної Позички виголосили о. Л. Весоловський і п. Шкільний. Цей послідний напятнував підлу роботу часописи „Народна Воля" і її редактора Бориска, котрого польська преса величає за зраду українського народу. Бесідник вивів перед зібраними поганої марки роботу новомодних запроданців, як також поставив внесеннє, щоби чесні Укр. Роб. Союза заслали негайно протест до головної управи Укр. Роб. Союза та домагалися негайного прогнання зрадника редактора, котрий хоче говорити іменем 10.000 членів, хоч уповноваження від них не має. Присутні члени вище згаданого Укр. Роб. Союза вповні згодилися виготовити того рода протест, як також накликувати і другі відділи до заперечення підлого діла, яке погано може відбитися на членах У. Р. Союза і на українськім народі.

При кінци зборів присутний на галі п. М. Л. пояснив присутним, що добрим і похвальним ділом було би заложити при тутешній громаді Лігу Американсько-українських Горожан та бувших жовнірів, на що присутні радо згодилися, чого вислідом було вписанне понад 50 членів та вибір тимчасового комітету. Комітет цей прийшов до висновку, щоб скликати осібні збори в цей справі та оголосити ширші загальні збори на неділю, 30. жовтня б. р., в церковній галі під числом 35 Мортон Стріт, Нюарк, Н. Дж., після Служби Божої.

Тож проситься всіх щирих горожан Українців та Українок взяти як найчисленнійшу участь в нашу користь і силу на чужині.

За КОМІТЕТ:
Никола Морад,
член У. Н. Союза.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Незрілість тутешних Українців.

Про нюарську кольонію мають позамісцеві Українці поняттє, що це одна з передових українських громад в Америці.

І дійсно, нюарські Українці, завдяки своїм щирим і трудящим народним провідникам, нераз були в рядах перших громад під зглядом просвітної, політичної та гуманітарної роботи.

Также в боротьбі з жидівсько-московською большевицькою заразою місцеві Українці зсоліда́ризувались о стільки, що з Лейбових аґентів остаточно лише кільканайцять недобитків.

Однак і ті большевицькі недобитки наносять ще українській громаді в Нюарку велику шкоду.

Помимо сего, українська громада на се ніяк не реаґує.

Стоїсь з незрозумілим, щоби на таке число свідомих Українців в тій місцевости ніхто не завважав цеї шкоди, яку наносять большевики, хоч це так яскраво впадає в очи.

Мова тут про українські театральні вистави.

Нюарській громаді є доволі звісна невелика зграя робітничих трутнів, що то днями і вечерами висиджують на степенях Українського Робітничого Дому і на паках, які стоять перед Українською Торговлею.

Переходячі мали нераз нагоду чути, як та зграя обкидує найбруднійшим болотом кождого українського діяча, письменника, чи поета — без розбору, і найдікшійшою ідиною плює на всі ідеали української нації.

Отта то брудна збиранина, котрої мрією є бездільне і безжурне життє, від початку сего сезону виставляє що суботи і неділі ряд українських представлень.

Українська публика ідє масами на ці пожадувані гідні „спектаклі" і, платячи по 40 і 50 центів за тікет, в думці собі не має, що цими грішми годує ідовиту гадюку, котра люто кусає здорове тіло українського орґанізму.

Чи заслілена великою любовю до рідної штуки українська публика не здає собі справи з того, що доход з тих „спектаклів" іде на удержанне московської чрезвичайки на Україні та на видаванне орґану Лейбових аґентів, „Протиукраїнських Щоденних Вістий"?

Бо колиб українська публика здавала собі з цего справу, то певно що не булоб ні одного свідомого Українця присутного на цих „спектаклях", уряджуваних московськими запроданцями.

Не менче дивує це, як українська громада в Нюарку може терпіти, щоб українське мистецтво так нівечилося всілякими непокликаними жидівсько-московськими заволоками, ріжними безталанними, бражниками і подібними темними індивідуами, котрі ненавидять все, що українське, плюють і насміхаються з українських письменників — тихсамих, котрі писали ці нещаслиді драми, над якими ці нікчеми так знущаються.

Відай Українці в Нюарку не всилі здобутися хоч на стільки морального чуття, щоби вшанувати своє рідне мистецтво, свої найбільші народні святощі, не дозволяючи всяким московським зайдам знущатись над українською штукою.

Не участию своєю, але загальним і солідарним **бойкотом** повинні стрінути свідомі Українці кожде представленнє, устроюване московськими аґентами, і кожду иншу їх роботу, шкідливу українській справі.

Тільки безоглядною і безпощадною боротьбою можна позбутися рака, який точить тіло української громади в Нюарку і нищить здобутки „Українського Робітничого Дому".

В Нюарку є чейже доволі знаменитих українських драматичних сил, котрі могли би зорґанізуватись і давати театральні вистави на підмогу українським народним просвітним чи гуманітарним інституціям в краю, котрі витягають до нас руки о поміч.

Обсерватор.

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Послухайте, добрі люди!

Хлопці, алярм! Хлопці, алярм!
Вже найблизший час;
Наступають на три шляхи
Поляки на нас!

(З української воєнної пісні).

Я щойно недавно приїхав тут зі старого краю, з села Теофіпільки (Красноцільки), бережанського повіту. Я мусів покидати свою рідну землю, бо не міг стерпіти, як Ляхи збиваються над нашими родичами, братами, сестрами і дітьми; як вони страшенно катують наш український нарід!

Ляхи завели собі у нас панщину. Люди мусять робити на ляцьких панів задармо. Хто не хоче йти на роботу до панського двора, тому дають 25 нагайок; а як котрий утікає, то за ним, мов за собакою, стріляють. Коли я втікав з того пекла, то Ляхи пустили за мною 4 стріли з револьвера, але я таки втік.

Я вас, дорогі мої земляки, прошу і молю: Ратуйте тую нашу Неньку Україну, най вона не стогне в ляцькім ярмі, най Ляхи не мучать і не мордують нашого бідного народу!

Яких способів уживають ляцькі наїзники, щоби винищити наш нарід, і як вони ті дівольські способи переводять в діло, сего я вам описати не годен, бо се переходить людську уяву і сили.

Ляхи забирають від нас усьо збіже, корови, коні і всю худобу, а як забракне худоби, то беруть домашну птицю.

Прийшов до нас один ляцький жовнір і верещить до мене: „К... ці мацы! Ту я зоставіл комісьне куркі!" Виляв мене, вилляв, а відтак забрав мої кури і пішов дальше рабувати наших бідних хлопів.

Що Ляхи хочуть, те з нами й роблять, та ще нам матірку ругають; але як зайдуть до хати якого Поляка, то говорить з ним инакше і його не нищать.

Нашу любу і дорогу земленьку, на котрій Українці стільки свого поту і крови пролляли, Ляхи парцелюють межи мазурів і гуральців зпід Кракова. Ті ляцькі кольоністи дістають задармо зелізничі поїзди і всяку поміч при будові господарських будинків. А як наші люди ходили до ляцьких панів за полем, то вони вигнали їх зі словами: „Вам поле не належиться!" Ну, а яким правом ся наша земля належиться всяким мазурським заволокам?! Українці за ту землю свою кров проливали і своє життє тратили, а тут прийшов польський Рідзтек тай стає господарем на нашій рідній землі. Чи се справедливо?

Я служив при війску 4 роки. Був в Італії, в Сербії, в Румунії — але ніде не бачив такого поганого народу як прокляті Ляхи. Всі пекольні сили, всі чорти і відьми на світі не могли би придумати стільки жорстоких способів, скільки придумали їх „культурні" Ляхи на винищенне нашого народу.

Ляхи покасували всі наші школи, заказали видавати українські ґазети і карають тяжко тих, котрі мають відвагу ті ґазети читати. Один Українець не може навіть поскаржитися перед другим Українцем на свою біду і горе, бо Ляхи зараз кажуть, що „українські кабани бунтуються".

Люди добрі! Земляки мої дорогі! Перенесіться на хвилечку в положенне своїх рідних у старім краю і дайте їм поміччу руку. Старайтеся всіми силами вирвати наш нещасний люд з ляцького ярма. Вірте мені, що ліпше нам бути під чортом, ніж під Лихом!

Купуйте, браття і сестри, бонди нашої галицької держави і визволяйте хрещений нарід з кіхтів жорстоких ляцьких чортів. Уже нам ляше головою наложити, ніж у такім страшнім пеклі жити!

Зглянься, український народе, над своїми каліками, вдовами і сиротами та над тими скитальцями, що загибають марно на чужині, аби не дістатися в руки лютого Ляха-ката. Не забуть, мій добрий народе, і за тих своїх народних героїв, котрі кожими грудьми наш край перед ворожим заслаяли, а, ідучи в бій, весело і грімко співали:

Атамане, аламане,
Рідний батьку наш,
Ми з тобою і до бою
Пійдемо всі враз.

Хлопці, алярм, хлопці, алярм,
Вже найблизший час;
Наступають на три шляхи
Поляки на нас.

Ми до штурму, ми до штурму
Бачнет наложім,
Даймо сальву, крикнім „гурра!"
І вперед бікім.

Дали сальву, дали сальву
І вперед пійшли;
Обібались вражі зойки,
Ляхи стрепенулися.

Михайло Перцак.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

КУРТІС БЕЙ, М.Д. Петро Куречка, член 81. відділу, як в протягу 30 днів не зголоситься на адресу секретаря, то зістане виключений з братства. — A. Chimiak, Box 75, Curtis Bay, Baltimore, Md.

БЕЗ НОЖА І МЕДИЦИНИ
Перший Український Хіропрактор
ДР. АНДРЕЙ БОРАК
лічить ріжні задавнені хороби так
МУЩИН ЯК ЖЕНЩИН
Ню Йорк офіс: 335 E. 18th Street.
Понеділок, середа, четвер, пятниця від 10. рано до 7. веч.
В неділі від 10. до 1.
Нюарк (Newark) офіс: 3 Belmont Ave. (cor. Court St., коло церкви) вівторок і субота від 2-ої пополудни до 7. вечер.

ДР. ІВАН СМІТ
ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР. вче
Години урядові: 12-2 попол. і від 6-8 вечер, а в неділі і свята від 10. рано до 2. попол. Телефон Stuyvesant 4493.
Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17th St., New York, N. Y.

ДБАЙТЕ ПРО СВОЇ ЗУБИ А ВОНИ БУДУТЬ ДБАТИ ПРО ВАСЬ!
Моя практика обіймає всі роди дентистичної праці. Витягнемо зуби без болю. Зголоснуте X-Ray. Рукомі зубні містки. Легкі тижневі сплати.
Dr. A. H. CHAIKIN,
293 E. 10th St., New York City
corner Avenue A.

ГУЦУЛИ Я ГУЦУЛЬЩИНА
ЦІНА 25 ЦЕНТІВ.
Замовляющі висилайте враз з грішми на адресу:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

ФАРМИ!

НА ПРОДАЖ — 97 АКРІВ ЗЕМЛІ З ЛІСОМ
в місті Woodbine, N. J., Cape May County, по 12 долярів за акер, 15 мінут ходу від міста, в місті є 6 фабрик. Голоситись устно або письемно до: 55-
T. J. HRYCKT & CO.,
329 So. Fourth St., Philadelphia, Pa.

РОДИМЦІ! МАЮ КІЛЬКА ДОБРИХ ФАРМ ДО ПРОДАНЯ:
1) Фарма 300 акрів землі, 30 дійних коров, 4 аліяки, 3 коні, 5 свиний, стадо курий, добрі будинки, всякі фармерські знаряди. Ціна $11.000, вплати $3000 а решта на легкі сплати; половину молока. Добра нагода скоро виплатити сю фарму молоком. Ся фарма дуже добра для двох до спілки.
2) Фарма 153½ акрів землі, 14 коров, 2 аліяки, 2 коні, 4 свиний, добрі будинки; всі фармерські знаряди. Ціна сеї фарми $5.250, вплати $1.000 а решта на догідні сплати. Мою другі фарми до продажі малі і великі, від $1.000 до $50.000. По близші інформації прошу писати до: WASYL SYNHUK, P. O. Box 223, Boonville, N. Y. 53-54

3-ФАМІЛІЙНИЙ ДІМ на продаж при 4-ій евеню субвей в Бруклині. Мешкане є опорожнене для двох родин. Сейчас обі фамілії можуться спровадитися звідти. Усі вигоди. Дім сам вигодний. Рент річний виносить $1128. Готівку приймє $1300. Голоситись до: MAZURKIEWICZ, 222 11th Street, Brooklyn, N. Y. Telephone South 8796. 51—

ФАРМА 72 АКРИ, дім з 7 кімнат і другі забудовання, 5 коров, 1 кінь, 75 курей, 2 свині, досить овочів, сіна, картофлі, корча, капусти, дим і інші машинерія, 10 мінут ходу від великого міста. Ціна $2.900, готівкою $1.500.

Крім тої маємо много великих і малих фарм до спродаяня. 50-54
PISARKO & POKUTNY,
406 East 5th St., New York City.

ФАРМИ В СТЕЙТІ НЮ ЙОРК, НЮ ДЖЕРЗИ І КОННЕКТІКОТ.

Фарма 208 акрів, добрі забудовання, 8 коров, 2 коні, 150 курий, всяка фармерські машинерія. Ціна $4900, готівка $2300. 53-4

Фарма 136 акрів, добрі забудовання, 9 коров, 2 доми, 100 курий; всякі фармерські машини. Ціна $3800, готівка $1800. Голоситись до: RUBIN & RASKAN, 226 Prince St., Newark, N. J.

ФАРМИ В КОНЕКТІКОТ В ОКОЛИЦІ ГАРТФОРД.

16 акрів при стріткарі, 7 кімнат дім, велика стайня, великий сад овочевий, 2 коні, 4 коров, 150 курий. Ціна $4500, готівка $1500. 53,4,5

3 акрів, 6 кімнат дім, 1 корова, 50 курий; роботу може дістати на сусідній великій фармі. Ціна $2800, готівка $1000.

80 акрів, 7 кімнат дім, велика стайня, сайєр, сущарня на тютюн враз з 7 акровим збором; 10 коров, 3 коні, 200 коров, всякі фармерські знаряди, дістає $10.00 денно за молоко. Ціна $12.000, готівка $3000.

90 акрів, 8 кімнат дім, 6 коров, 2 коні, 200 курий, всі фармерські знаряди. Ціна $5000, готівка $2000.

4 акри, 5 кімнат дім, нова поправа дому, 2 корови, 4 безроги, 100 курий; роботу можна дістати в сусідних шопах. Ціна $3800, готівка $1200.

Голоситись по близші інформації до:
SYDOR SMERECZNIAK,
647 Main Street, Room 422,
Hartford, Conn.

DR. M. SMITH
16 E. 7th ST., NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло Церкви св. Юрія
Говорить по українськи.
Лічить успішно недужи мущин, женщин і дітий.
Наймодернійші електричні апарати.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

ПРОФ. ДОКТОР ДЕЙЧ
ДОКТОР МЕДИЦИНИ
Лічить особисто з успіхом всякі недуги мущин, женщин і дітий.
Dr. DEUTSCH,
229 E. 14th St., New York City.
Тел. Stuyvesant 933.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРҐ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304 — 2nd AVENUE,
межи 17. а 18. улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої до 10-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.
ЛІЧИТЬ ВСІ ХРОНІЧНІ ЗАСТАРІЛІ СЛАБОСТИ МУЩИН
ЛІКАРСКА ПОРАДА ДАРОМ
Dr. ZINS
110 EAST 16th STREET, NEW YORK
Год. від. 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

ПРІЙНІ ОГОЛОШЕННЯ

АНДРІЙ ПАРАГУЗ зволить зголоситися до зайнятя „Свободи" по зиску, кравці від Тесли Парагуз, з Гладишова, пов. Горлиці, Гал. 53

ПОШУКУЮ місцевости, де живуть Українці а нема українського сторе, ґроцерні і бучерні, в цім заложення ґроцерні і бучерні. Хто подасть мені таку місцевість а буде надававать на такий бізнес, дістане $25.00 надгороди. Адресс: БУЧЕР, Call Box 2, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 51-7

ТУТ МАЄТЕ ПАС НА НА ГРОШІ, котрого завсїди бажаєте. Зробленій з міцної сміри. Коштує всего $1.75, ліпший $2.25, а найліпший $2.75. Зверменю гроші коли хто невдоволений. Пишіть зараз заслуживши гроші на адресу: UNION SALES CO., Box 28, Sta. D, New York, N. Y. 53,9,5,1

ЗАПРАВИ ВІЛЬНІ ВІД АЛЬКОГОЛЮ, найліпшої сорти в ціні $1.75 за 4 унц. $7.50 8 унц., $10 найм. Gin, Rye, Bonded, Brandy, Scotch, Bourbon, Rum. BEACON BEVERAGE COMPANY, 16 Beach St., Dept. F. 4, Boston, Mass. 47,3,9,5

УКРАЇНСЬКА „БАРБЕРНЯ" В НЮ ЙОРКУ.
Властитель: М. Кисинин.
Хто зайде до нашої „барбер-шапраз, той вже більше до нас не піде. В нас обслуга знаменита. Спробуйте:
УКРАЇНСЬКА БАРБЕРНЯ,
344 East 6th St., New York, N. Y. 46,6,5

A. J. Hulay
166-7th Avenue
BROOKLYN, N. Y.
Український первородний кравець.
Phone 1797 South.

„НАША ПІСНЯ"

Музичний місячник зачне виходити для співолюбивого українського громадянства. Перший випуск містить: „Ой мати, моєкиць у хаті", 2) „Ой летіла горлиця"; 3) „Гарний хлопець". Хор мішаний. Дуже легонькі і гарні пісні, як раз для початкуючих хорів. Адресс: 41,7,3

T. CHORTIAK,
2234 W. Augusta St., Chicago, Ill.
ЦІНА ВИПУСКА 50 ЦНТ.

SANTAL CAPSULES MIDY
СКОРА ПОМІЧ на катар міхура і течі.
Повна і усталена.
Кожда капсула означена MIDY
Розрізняється від робіль.

Ваш небезпечний ворог є тут в Америці, а ним є те, що Ви не почуваєтесь тут як у себе в дома. Не можете понятн дійсного життя Америки, що не можете з ним порозуміти і розмовитися задля незнання анґлійської мови. Нашою легкою методою Ви навчаєтесь нашим пропоном 3 місяців через почту. Сотки учеників вивчились в нашій школі. Маємо богато живих письм. Пробні лекції і подробиці висилаємо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте:
FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 525 West 47th St., New York City.

ДЛЯ ВСІХ! Хто купує у нас шифкарту, стараємося о пашпорти безплатно.
Асекуруємо куфри і відставляємо до корабля.
Посилаємо гроші. — Виміняємо Либерти Бонди. — Обезпечуємо від пожежі і від огню.
Продаємо інтереси, лоти, фарми і доми.
Полагоджуємо справи судові і нотаріяльні.
Інформації даром.
EDWARD PROKOCIMER & SONS,
203 Springfield Ave., Newark, N. J.

ВЕСЕЛА БАНДУРА

Повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівків до музичних інструментів і танців.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовлення посилати до:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

ПРИЯТЕЛЬ РОБІТНИКА
PAIN-EXPELLER
Торговельна марка Реґістр. Уряду Злучених Держав.
Звісний понад 50 років
Глядіть за торг. маркою ЯКОРА.

Вартість ПАТЕНТУ Вартість
Хто може отримати патент і що може бути опатентоване, як також більше пожаточних і цінних інформацій знайдете в моїй нові друкованій винаходній і патентовій книжці, яку висилаю кождому ДАРОМ.
В Вашім власнім інтересі звертайтеся в справах винаходів до мене.
Marcin Labiner,
Reg. Patent Atty. (S.),
15 PARK ROW, NEW YORK